Eduskunnan verojaosto
28.8.2017
sara.kuitunen@eduskunta.fi

LAUSUNTO

Asia: Ehdotus neuvoston direktiiviksi koskien rajat ylittävien järjestelyjen ilmoittamista

Finnwatch kiittää eduskunnan verojaostoa tilaisuudesta lausunnon antamiseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ehdotus neuvoston direktiiviksi koskien rajat ylittävien järjestelyjen ilmoittamista on tervetullut lisätoimenpide aggressiivisen verosuunnittelun torjumisessa. Erilaisia verojärjestelyjä suunnittelevilla konsulteilla ja asianajajilla on merkittävä rooli aggressiivisen verosuunnittelun mahdollistajina ja ylläpitäjinä. Finnwatch on kuluvan vuoden aikana uutisoinut jo kahdesta tapauksesta, joissa verokonsultit ovat suunnitelleet aggressiivisia, hyvin alhaiseen verotuksen tasoon tähtääviä järjestelyjä.[1] Luxemburgista ja Panamasta saatujen tietovuotoaineistojen perusteella on yleisesti tiedossa, että verokonsultit ja -asianajotoimistot ovat olleet keskeisinä toimijoina mukana niin verovälttelyssä kuin suoranaisessa veronkierrossa.

Kuten komission esitöissä todetaan, direktiivi ei aiheuta käytännössä minkäänlaista hallinnollista taakkaa yrityksille.

Vaikka direktiivi on tervetullut avaus ja puuttuu tärkeään asiaan, siihen on tärkeää tehdä tiettyjä muutoksia:

– Direktiiviehdotuksen mukaan tietyt tunnusmerkit (”hallmarks”) täyttävistä verojärjestelyistä tulee toimittaa veroviranomaisille tietoa verojärjestelyn suunnitelleen palveluntarjoajan tai verojärjestelyä käyttävän yrityksen toimesta. Direktiivin perusteluissa ilmoitusmenettelyn tarkoituksena on auttaa viranomaisia puuttumaan verojärjestelyyn jo ennen sen toteuttamista tai jopa muuttamaan lainsäädäntöä. Finnwatch huomauttaa, että veroviranomaisilla ei ole toimivaltuuksia lainsäädännön muuttamiseen ja muutokset edellyttävät usein poliittista, julkista keskustelua. Esimerkiksi jo nykyisesti yleisesti käytössä olevat verojärjestelymallit (kuten alikapitalisointi, hybridi-järjestelyt, aineettomien oikeuksien sijoittaminen veroparatiiseihin) ovat olleet veroviranomaisten tiedossa jo vuosikausia, mutta niihin on alettu puuttua poliittisella tasolla vasta julkisen keskustelun ja paineen seurauksena. **Direktiivin tavoitteen toteutuminen tulee varmistaa esimerkiksi**

1 Molemmat Finnwatchin uutisoimat verojärjestelyt oli suunnitellut ja/tai toteuttanut tilintarkastus- ja konsulttiyhtiö PwC. Lisätietoa: https://www.finnwatch.org/fi/uutiset/460-johtavia-braendituotteita-markkinoiva-rb-jaei-kiinni-verovaelttelystae- ja https://www.finnwatch.org/images/pdf/Finnfund_Dasos_Final_report.pdf (s. 6)

Finnwatch ry
Malminrinne 1 B
00180 Helsinki
Finland

info@finnwatch.org
www.finnwatch.org

edellyttämällä veroviranomaisilta vuosittaista julkista raporttia, johon kootaan yleiset kuvaukset ilmoitusvelvollisten toimittamista verojärjestelyistä, tietoa järjestelyn aiheuttamista verovaikutuksista sekä numeeriset tiedot ilmoitusten määristä. Julkisten yhteenvetojen lisäksi komissiolla tulee olla pääsy niihin raportoitaviin tietoihin, jotka on listattu direktiivin kohdassa 6 c.

– **Direktiivin liitteessä IV esitettävä "main benefit test"** (jota sovelletaan yleisiin tunnusmerkkeihin ja tunnusmerkkeihin listassa B) **saattaa vesittää koko direktiivin tarkoituksen toteutumisen ja se on poistettava kokonaan.** Pelkästään verotuksellisista syistä tehtävät järjestelyt ovat jo nyt laittomia ja niihin voidaan periaatteessa puuttua yleisillä veronkiertopykälillä (Suomessa esimerkiksi VML 28.1§). Koska puhtaat verojärjestelyt ovat jo laittomia, on hyvin tavanomaista, että verojärjestelyillä saavutetut merkittävät veroedut pyritään verhoamaan vain järjestelystä aiheutuneena sivutuotteena. Esimerkiksi RB-yhtiön jäätyä kiinni PwC-yhtiön suunnittelemasta liiketoimintamalli-muutoksella tehdystä verojärjestelystä (joka aiheutti pelkästään kolmen vuoden aikana 250 miljoonan euron yhteisöverotulomenetykset yhtiön toimintamaissa) se perusteli pyrkineensä veroparatiisijärjestelyillä vain siirtyvänsä lähemmäs asiakkaitaan.[2] **Kansainväliset verojärjestelyt tulee direktiivin puitteissa ilmoittaa aina kun niiden avulla saavutetaan merkittäväksi katsottavia veroetuja – myös silloin kun veroetujen saavuttaminen ei ole järjestelyn ensisijainen tarkoitus.**

– Direktiivissä ei ole haluttu lähteä määrittelemään aggressiivista verosuunnittelua yleisesti vaan sen sijaan on päädytty pitkään listaan tunnusmerkkejä ("hallmarks"). Esimerkinomaisten tunnusmerkkien listaaminen on hyvä asia, mutta ilman yleisiä periaatteita ne tekevät direktiivin soveltamisesta hankalaa ja avaavat ovia verojärjestelyjen muokkaamiseen siten, että niillä saavutetaan edelleen veroetuja, mutta ne eivät teknisesti vastaa tunnusmerkeistä annettuja listoja. Komissio vahvistaa myös itse direktiivin selitysosiossa, että tunnusmerkit perustuvat olemassa olevaan tietoon verojärjestelyjen rakenteista ja että niitä saatetaan joutua päivittämään myöhemmin saatavan tiedon perusteella. **Finnwatch esittää, että tunnusmerkkien lisäksi direktiiviin laaditaan yleinen periaate, jonka täyttävät verojärjestelyt tulee raportoida siitä huolimatta, löytyvätkö ne tunnusmerkkien listasta vai eivät.** Tällainen yleinen periaate voidaan johtaa esimerkiksi OECD:n BEPS-raporteissa tehdyistä aggressiivisen verosuunnittelun määritelmistä. Yritysten osalta

---

2 RB totesi: "We strongly refute the assertion made by Oxfam that RB's decision made in 2012 to locate its regional 'business headquarters' in the Netherlands, Dubai and Singapore was driven principally by tax avoidance. Rather this re-structuring was motivated by our desire to ensure that our business was organised to be close to our customers and consumers by combining geographies of Europe and North America (located in Netherlands); Russia, Middle East and Africa (located in Dubai); and Asia Pacific (located in Singapore).". Oxfamin raportti RB:n verovälttelystä on saatavilla osoitteessa: https://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/file_attachments/bp-making-tax-vanish-rb-130717-en.pdf

Finnwatch ry
Malminrinne 1 B
00180 Helsinki
Finland

info@finnwatch.org
www.finnwatch.org

määritelmän tulee varmistaa, että viranomaisille raportoidaan kaikki kansainväliset järjestelyt, joissa 1) saavutetaan merkittäväksi katsottavia veroetuja ja joissa 2) voitot siirtyvät pois maasta, jossa harjoitetusta toiminnasta ne ovat kertyneet.

– Vaikutukset kolmansiin maihin, erityisesti kehitysmaihin on huomioitava EU:n kehityspolitiikan johdonmukaisuuden nimissä. EU:n alueella toimivat välikädet ja monikansalliset yritykset, joita ne palvelevat, rapauttavat myös kolmansien maiden veropohjia. Kehitysmaat ovat erityisen riippuvaisia yhteisöverotuotoista. Kehitysmaiden verotuskyvyn vahvistaminen on yksi Suomen hallituksen kehityspolitikan kärkitavoitteista. Komission esityksen mukaisessa tietojenvaihdossa kehitysmaat eivät saisi tietoonsa niitä koskettavia verojärjestelyitä. Tämä puute puoltaa julkisen raportointivelvoitteen lisäämistä direktiiviin. **Vähintäänkin jäsenmaat tulisi velvoittaa jakamaan tiedot niiden kolmansien maiden kanssa, joita raportoidut verojärjestelyt koskettavat.**

– Direktiiviehdotuksessa todetaan, että direktiivin tarkoituksena on ”*to design a mechanism that will have a deterrent effect; that is, a mechanism that will dissuade intermediaries from designing and marketing such marrangements.”* **Finnwatch huomauttaa, että tavoite on hyvä, mutta sen saavuttamiseen olisi yksinkertaisempikin keino: kieltää aggressiivisten verojärjestelyjen suunnitteleminen kokonaan.**

Finnwatch ry
Malminrinne 1 B
00180 Helsinki
Finland

info@finnwatch.org
www.finnwatch.org